

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ. Γραφείο
ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθμός Άδειας
100001

ΕΤΟΣ 29^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 216

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

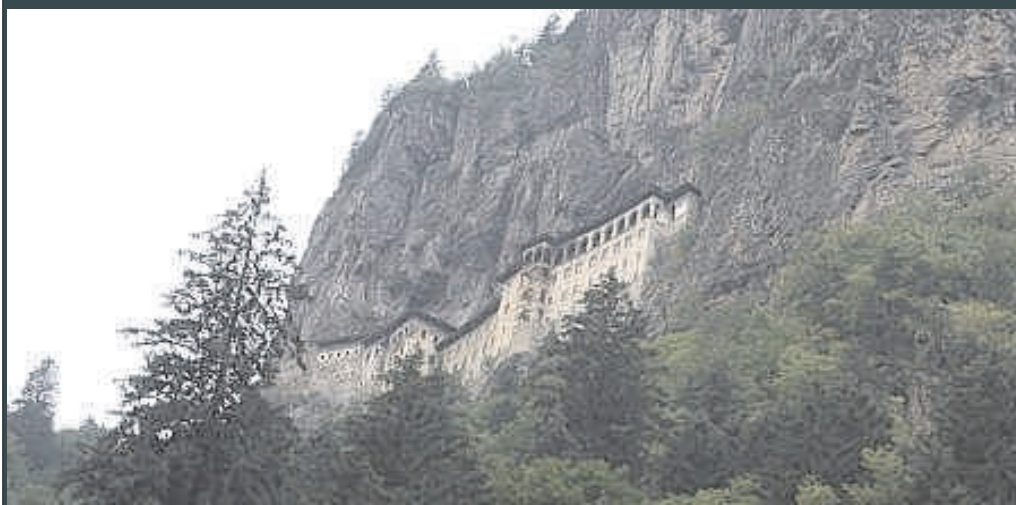
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017
(ΤΡΥΓΟΜΗΝΑΣ - ΑΕΡΓΙΤΕΣ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΡΤΣ 2017)

Με λαμπρότητα γιορτάστηκε η Παναγία Σουμελά στην Καστανιά Ημαθίας

Σελίδα 9

Δεν έγινε ούτε και φέτος Πατριαρχική Θεία Λειτουργία,
στην Παναγία Σουμελά, στη Ματσούκα του Πόντου

Δεν έγινε ούτε και φέτος η Πατριαρχική Θεία Λειτουργία στον Πόντο,
σύμφωνα με επίσημη ανακοίνωση του Οικουμενικού Πατριαρχείου
Κωνσταντινουπόλεως, αλλά τελέσθηκε Θεία Λειτουργία στις 23 Αυγούστου
2017 στην Αρτάκη Κυζίκου.

2ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών χορών Δήμου Βέροιας

Σελίδα 6

Ετοιμάζεται
και σύντομα
θα κυκλοφορήσει
το νέο πολυσέλιδο
ημερολόγιο
του 2018
με θέμα
"Η γυναίκα
στον Πόντο"

Διαβάστε επίσης...

Η νέα σύνθεση του ΔΣ του ΣΠΟΣ σελίδα 4
Κερασούντα σελίδα 8
Αγία Σοφία Τραπεζούντας σελίδα 12
Η ποντιακή διάλεκτος σελίδα 10
Παναγίες του Πόντου σελίδα 12

Τα αηδόνια του Πόντου που έφυγαν νωρίς

Κωστίκας Τσακαλίδης

Θόδωρος Παυλίδης

Σελίδα 3

Επισκεφθείτε
την ιστοσελίδα μας
www.elverias.gr

Το μεγάλο όνομα στον χώρο
των επίπλων!

ΕΠΙΠΛΟ Καναδάς

Υψηλή ποιότητα
χαμηλές τιμές

1^ο χλμ Π.Ε.Ο. Κατερίνης - Θεσσαλονίκης | Τ. 2351024047 & 6947028097 | www.epiplotkanadas.gr

Εκδρομή της ΕΛΒ σε Στερεά Ελλάδα & Πελοπόννησο

Σελίδα 6

ECO **SYSTEM DOOR**

Κατερίνα Δίγκογλου
Υπεύθυνη Πωλήσεων

Τηλ. 23310 60310 | Fax 23310 60311
Νέα Περιφερειακή οδός Βέροιας-Νάουσας

systemdoor@otenet.com
www.systemdoorveroiag.gr
www.facebook.com/systemdoor.gr

Πόρτες | Παράθυρα | Έπιπλα | Κουζίνες

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΝΑΡΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

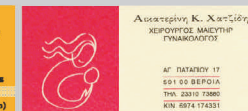
Τμήμα Νταουλίου
Ουσταμπασίδης
Δημήτρης
6946464522

Τμήμα Λύρας :
Τσανασιδής
Γιάννης
6978623343

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
Ελπίδα : 6970642308 Χοροδιδάσκαλοι
Βάγια : 6987036770 Ιντζεβίδης Βαγγέλης
Ζωή : 6970434071 Δεμερτζίδου Μαρία
Λ.Πορφύρα 1, Πανόραμα Βέροιας
Τηλ. Γραμματείας : 2331072060, Ώρες : 17:00 - 21:00

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΣΗΦΙΔΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ
Email: iossifidu@gmail.com
Τηλ: 690 90 87 462

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

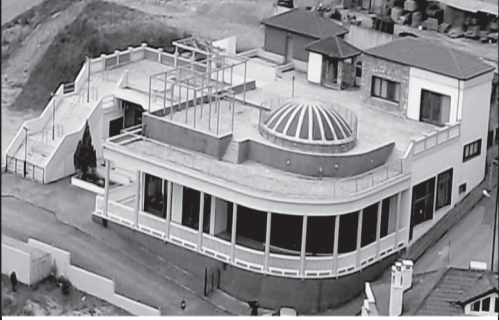
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
10,00 ευρώ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
plioforiodotis.gr
laikoyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιώτης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotanthemia.com
ammosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

ΣΗΜΕΙΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ»

Η εφημερίδα διανέμεται δωρεάν στο
περίπτερο που βρίσκεται στη διασταύρωση
Μ. Μπότσαρη & Μαυρομιχάλη
και στο Βιβλιοπωλείο του
Γιάννη Ορφανίδη, Πιερίων 51, στη Βέροια.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ

16-10-2017 & 28-10-2017
Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στις παρελάσεις
για την απελευθέρωση της πόλης και την επέτειο του «ΟΧΙ»
25-11-2017
Ετήσιος χορός της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας
17-12-2017
Εορταστική εκδήλωση τμημάτων εν όψει των γιορτών
24 & 31-12-2017
Κάλαντα στις αρχές της πόλης
30-12-2017
Αναβίωση του εθίμου των «Μωμόγερων» στην πόλη της
Βέροιας
Θα καθορισθεί από την ΠΟΕ
Συμμετοχή της Ε.Λ.Β. στο 13° Πανελλαδικό Φεστιβάλ
Ποντιακών Χορών στην Πάτρα

ΕΝΑΡΞΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2017-2018 ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Την Κυριακή 17 Σεπτεμβρίου 2017
ξεκίνησε η εγγραφή στα τμήματα:

1. ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ
Για τη νέα περίοδο θα λειτουργήσουν τμήματα για όλες τις
ηλικίες και όλα τα επίπεδα (παιδικά - εφηβικά - ενηλίκων). Τα
μαθήματα παραδίδονται από ομάδα έμπειρων χοροδιδά-
σκαλων σε ένα σύγχρονο και άρτια εξοπλισμένο χώρο.
2. ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΛΥΡΑΣ & ΝΤΑΟΥΛΙΟΥ
Οι δάσκαλοι μουσικής χρησιμοποιούν πρότυπα συστήματα
εκμάθησης της παραδοσιακής μουσικής. Τα μαθήματα είναι
ατομικά & πραγματοποιούνται κάθε Κυριακή στο Πνευματικό
Πολιτιστικό Κέντρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο
Πανόραμα.
3. ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΣΚΙΤΣΟΥ
Τα μαθήματα πραγματοποιούνται με την μορφή σεμιναρίου
και υλοποιούνται μια φορά τον μήνα, από το γνωστό
σκιτσογράφο Νικολαΐδη Δημήτρη. Έναρξη μαθημάτων
σκίτσου στις 23 Σεπτεμβρίου 2017. Οι νέοι φίλοι του σκίτσου
στις 13:00 -15:00 και το παλιό τμήμα στις 15:00 - 18:00.

ΞΕΚΙΝΑΜΕ!

Τηλ. επικοινωνίας: 23310-72060
από Δευτέρα έως Πέμπτη, ώρες: 5μμ- 9 μμ
στην Γραμματεία της Ε.Λ.Β Λ. Πορφύρα 1, Πανόραμα.

ΚΑΛΕΣΜΑ

Καλούνται όλα τα μέλη του Συλλόγου
να συμμετέχουν σε όλες τις εκδηλώσεις
και παρακαλούνται να τακτοποιήσουν
την ετήσια οικονομική συνδρομή τους
για την εφημερίδα

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ

Το ΔΣ της ΕΛΒ εκφράζει τα θερμά του συλληπητήρια στην
οικογένεια του Μπάμπη Λαφτοΐδη που έφυγε τόσο πρόωρα
και απρόσμενα από τη ζωή.
Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του
και να δίνει κουράγιο στην οικογένειά του

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ		
Παρακαλούνται όλα τα μέλη του Συλλόγου να μεριμνήσουν για την τακτοποίηση της ετήσιας συνδρομής τους (10 Ε)		
ΤΡΑΠΕΖΑ	ΑΡ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	IBAN
EUROBANK	00260077150101169825	GR9802600770000150101169825
ALPHA	830002002013674	GR1- 0140- 8300- 8300- 0200- 2013- 674
ΕΘΝΙΚΗ	48052409	GR201103250000032548052409

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ 2017-18

Υπεύθυνος Τμημάτων από το Δ.Σ.
Θεοδωρίδης Σπύρος τηλ. 6975-859593

Τμήματα Ποντιακών Χορών
Καλλιτεχνικός διευθυντής:
Τσιαβός Δημήτρης 6944 -778446
Χοροδιδάσκαλος:
Ιντζεβίδης Βαγγέλης 6984 -860096

Παιδικά τμήματα και εφηβικό τμήμα
ποντιακών χορών
Υπεύθυνες:
Κιατικίδου Ελπίδα τηλ. 6970 - 642308
Παναγιωτίδου Βάγια τηλ. 6987 - 036770
Κουρκούτα Ζωή τηλ. 6970 - 434071

Τμήμα ενηλίκων αρχαρίων ποντιακών χορών
Υπεύθυνος χοροδιδάσκαλος
Ασβεστάς Βασίλης τηλ. 6976 - 969767

Τμήμα παραστάσεων ποντιακών χορών
Υπεύθυνοι:
Κοτίδης Γιάννης, τηλ. 6944 - 751972,
Χατζηκυριακίδου Έφη
Χοροδιδάσκαλος:
Ιντζεβίδης Βαγγέλης: 6984 - 860096

Τμήμα παραδοσιακών χορών
απ' όλη την Ελλάδα
Υπεύθυνος χοροδιδάσκαλος
Τσιαβός Δημήτρης 6944 - 778446

Τμήματα Ποντιακής Διαλέκτου
(Παιδικό τμήμα & τμήμα ενηλίκων)
Υπεύθυνοι:
Πουλτίδου Κική - Κουβρακίδης Αντώνης

Τμήμα Θεάτρου
Υπεύθυνοι και σκηνοθέτες:
Πουλτίδου Κική - Κουβρακίδης Αντώνης

Τμήμα εκμάθησης Νταουλιού και Κρουστών
Δάσκαλος: Ουσταμπασίδης Δημήτρης 6946 464522

Τμήματα εκμάθησης Ποντιακής Λύρας
Δάσκαλος: Τσανασίδης Γιάννης 6978 - 623343

Τμήμα εκμάθησης σκίτσου
Σκιτσογράφος: Νικολαΐδης Δημήτρης 6979 656424

Τμήμα εκμάθησης πνευστών μουσικών οργάνων
(γαβάλ - αγγείο)
Δάσκαλος: Τσανασίδης Μιχάλης 6978 - 623343

Τμήμα Αιμοδοσίας
Υπεύθυνος: Χατζίδη Κατερίνα τηλ. 6974 - 174331

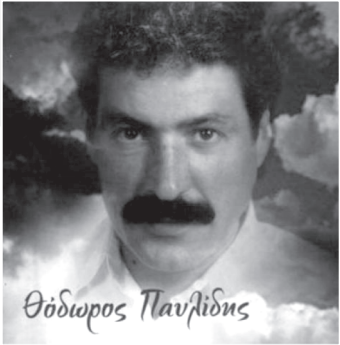
Τμήματα Νέων για νέους και νέες
από 18 έως 35 ετών
Υπεύθυνη: Μελικιώτη Πόπη τηλ. 6978 - 083766

Τμήμα Ιματιοθήκης
Υπεύθυνος: Ασβεστάς Βασίλης τηλ. 6976 - 969767

Τριμηνιαία Εφημερίδα της Ε.Λ.Β.
«ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ»
Διευθύντρια:
Ιωσηφίδου Κωνσταντία τηλ. 6909 - 087462

Ομάδα Χρήσης της Ιστοσελίδας της Ε.Λ.Β.
(www.elverias.gr)
Υπεύθυνος: Ανεσίδου Σταθούλα τηλ. 6955 - 090772

Γραμματεία:
Σαλονικίδου Μαρία τηλ. 23310 72060, 6948-538397

Θόδωρος Παυλίδης

Γεννήθηκε στο Γιαννακοχώρι της Νάουσας στις 10 Νοεμβρίου 1957 και ήταν ο πρωτότοκος της οικογένειας ενώ υπάρχουν και δύο μικρότερα αδέρφια, ο Βασίλης και ο Λάμπης. Μετά από ένα χρόνο η οικογένεια μετοίκησε στην πόλη της Νάουσας και το 1959 εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Αρσένι της Σκύδρας, απ' όπου καταγόταν η μητέρα του.

Ο παππούς του Θόδωρος, που έφερε και τ' όνομά του, Τσιλογλανίδης, (αυτό ήταν το επώνυμο τους, αλλά κατά απαίτηση της γιαγιάς του Όλγας μετά την εκτέλεση του παππού του η οικογένεια μετονομάστηκε Παυλίδη), ήταν αντάρτης κατά τη Γερμανική κατοχή στο όρος Βέρμιο, γνωστός ως Καπετάν Σπίθας Αυγερινός- Αστραπή κι επειδή ήταν γρήγορος και Φτεροπόδαρος. Από αυτόν κληρονόμησε ο Θόδωρος την παλικάριά του και την ανδροπρέπεια, ενώ από τον άλλο τον παππού, της μητέρας του τον πατέρα, την καλλιφωνία, μιας και ήταν ο ιεροψάλης του χωριού. Από μικρός είχε κλήση προς την μουσική και παράλληλα με το σχολείο, όντας μαθητής στο Δημοτικό, μάθαινε Βυζαντινή μουσική στην Εκκλησιαστική Σχολή Εδέσσης.

Από εκείνη την ηλικία όμως έδειξε την προτίμησή του στο ποντιακό τραγούδι. Τόση ήταν η αγάπη του για το ποντιακό τραγούδι που ανελλιπώς παρακολουθούσε μαζί με τα αδέρφια του τις, τότε, ραδιοφωνικές εκπομπές «Ποντιακοί Αντίλαλλοι» και την εκπομπή του Στάθη Ευσταθιάδη. Μάλιστα ζήτησε από τον πατέρα του να του αγοράσει μια λύρα κι από μόνος του σιγά σιγά με πολύ υπομονή μάθαινε. Το τραγούδι, όμως, το είχε από τότε στην καρδιά του. Κάποια Χριστούγεννα, θυμάται ο αδελφός του Λάμπης «ο πατέρας μας έφερε δώρο ένα κασετόφωνο της εποχής κι ο Θόδωρος συνεχώς τραγουδούσε παραδοσιακά τραγούδια, ηχογραφώντας τη φωνή του, ώπου να τα ερμηνεύσει άψογα». Από τότε ήθελε ότι ερμηνεύει να το αποδίδει τέλεια. Το βάπτισμα, όμως, του τραγουδιστή το πήρε στο πλευρό του συγχωριανού του Χρήστου Καρυπίδη. Υπομονετικά καθόταν δίπλα του, μετά το σχολείο ώρες ατελείωτες και τραγουδούσε. Έτσι όταν ήταν έτοιμος συνόδευε τον Χρ. Καρυπίδη σε εκδηλώσεις. Σε ένα πανηγύρι στο Κορδελιό Θεσσαλονίκης έτυχε να τον ακούσει ο γνωστός τότε λυράρης και τραγουδιστής Νίκος Ιωαννίδης, μια συνάντηση καθοριστική για την καριέρα του Θόδωρου.

Αφού τελείωσε το Δημοτικό στο Αρσένι, πήγε ένα χρόνο στο Γυμνάσιο στη Σκύδρα κι αμέσως συνέχισε τις σπουδές του ως οικοτρόφος στην Τεχνική Σχολή του Ο.Α.Ε.Δ. στη Θεσσαλονίκη, στον τομέα των συγκολλητών, ενώ παράλληλα δούλευε στο Ο.Σ.Ε.

Το 1982 παντρεύτηκε την εκλεκτή της καρδιάς του Αναστασία Παυλίδου κι απέκτησαν δύο γιους τον Λεωνίδα και τον Στάθη. Ενώ σπούδαζε παράλληλα τραγουδούσε κρυφά από τους δικούς του, σε επαγγελματικό επίπεδο γεγονός που το πιστοποιεί η ύπαρξη του πρώτου του δίσκου σε ηλικία 16 ετών με τον λυράρη Αρχιμήδη Γεωργιάδη με τίτλο «Ο Πόντος Περιμένει» (στην εταιρεία ΠΑΝΙΒΑΡ) και παράλληλα τραγουδούσε και για λίγο διάστημα στην Αθήνα. Κατόπιν συνέχιζε να εμφανίζεται σε ποντιακά κέντρα της επαρχίας, όπως στο «Πασακιάσκι» και στο «Κορτσόπον» στη Βέροια κι αργότερα στο κέντρο «Σεβνταλής» στο Ριζό Σκύδρας. Το 1976 ο Νίκος Ιωαννίδης έψαχνε για συνεργάτη τραγουδιστή στο γνωστό κέντρο διασκεδάσεως της εποχής «Κομπαρσίτα». Στο μυαλό του ήρθε αμέσως το νεαρό αγόρι από το Αρσένι με την χαρακτηριστική φωνή. Πήγε στο χωριό, τον αναζήτησε, και, μάλιστα, λέει «ο Θόδωρος με την οικογένειά του 'μαζευαν ροδάκινα», του έκανε την πρόταση να συνεργαστούν. Έτσι ο Θόδωρος από τα μαγαζιά της επαρχίας κατέβαινε, ως επαγγελματίας τραγουδιστής στη Θεσσαλονίκη και μάλιστα στο πλευρό ενός πολύ γνωστού λυράρη. Το όνειρο άρχιζε να γίνεται πραγματικότητα. Τραγούδησε στην «Κομπαρσίτα» και σύντομα στο κέντρο «Ακροπόλ» στο Δερβένι, όπου γνωρίστηκε με τον Παυλάκη τον Δραμινό, γνωριμία που αποτέλεσε την αρχή μιας πολύ πετυχημένης και μακρόχρονης συνεργασίας, με καρπούς τους δίσκους «Τα Σεβδαλικά» Νο1 και Νο2.

Συνεργάστηκε με τους κορυφαίους της εποχής Σοφία Παπαδοπούλου, Παναγιώτη Ασλανίδη και αργότερα με τον Ανέστη Μωϋσή, τον Γιάννη Τσανάκαλη, τον Κώστα Σιάπη. Από τον 1992 μέχρι το 1995 συνεργάστηκε με τον μουσικό Μπάμπη Κεμανετζίδη, από το 1993 μέχρι το 2002 με τον λυράρη Στέλιο Χαλκίδη, ενώ από τις 3 Οκτωβρίου 2003 θα εμφανιζόταν στο κέντρο ΜΙΘΡΙΟ με τον Φάνη Κουρουκλίδη (ο οποίος ήταν και ο πρώτος από τους συνεργάτες του που ειδοποιήθηκε αμέσως μετά το τραγικό ατύχημα). Καθοριστική, όμως, στην καριέρα του υπήρξε το 1990 η γνωριμία και κατόπιν μακρόχρονη συνεργασία με τον στιχουργό Νάκο Ευσταθιάδη. Γνωρίστηκαν στα γυρίσματα της βιντεοταινίας «Σεβνταλήδες» κι από τότε οι στίχοι του Ν. Ευσταθιάδη πήραν σάρκα και οστά από την ερμηνεία του Θόδωρου Παυλίδη και το εσώψυχο του Θόδωρου Παυλίδη εξωτερικευόταν ερμηνεύοντας τους στίχους του Ν. Ευσταθιάδη. Ένα από τα αγαπημένα του τραγούδια ήταν το «Νυχτοπούλ», γιατί αγαπούσε το ελεύθερο πέταγμα των πουλιών και ιδιαίτερα αυτής της νύχτας, που υποχρέωση τους είναι να την παρηγορούν με το κελάηδημά τους. Τελευταία τους συνεργασία ήταν η μουσικοθεατρική παράσταση «Έναν καιρόν κι έναν ζαμάν», που ανέβηκε από τους συλλόγους Ποντίων Νεαπόλεως και Ποντιακή Εστία το 2000. Ο ξαφνικός θάνατος του άφησε εν τω μέσω συνεργασία που δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί δισκογραφικά.

Ο Θόδωρος Παυλίδης υπήρξε ένας άνθρωπος χαμηλών τόνων, ιδιαίτερα ευαίσθητος, προσηνής, καθόλου φιλάργυρος («Δεν αγαπούσε καθόλου το χρήμα» λέει ο Μπ. Κεμανετζίδης) και πολύ φιλόανθρωπος. Ο Νάκος Ευσταθιάδης θυμάται ένα περιστατικό που καταδεικνύει την αφανή, στους πολλούς, φιλόανθρωπο πλευρά του αείμνηστου καλλιτέχνη: «Πριν οκτώ μήνες με πλησίασε στην Τέρπυλο του Κυλκίς ένας άνθρωπος που τον έβλεπα για πρώτη φορά. Αναγνώρισε ποιος ήμουν και μου είπε πως πριν από δυο χρόνια εξαιτίας ενός πολύ σοβαρού ατυχήματος είχε καταστραφεί οικονομικά. Ο Θόδωρος που είχε ακούσει την ιστορία του, τον πλησίασε και του έδωσε μέσα σε ένα φάκελο ένα χρηματικό ποσό. Τα δύο τελευταία χρόνια εμφανιζόταν στο κέντρο «Λεμόνα» στην Αθήνα μαζί με τον Ανέστη Μωϋσή, ενώ η τελευταία του δημόσια εμφάνιση ήταν στα «Χρυσανθοπούλεια» τη Δευτέρα 15 Σεπτεμβρίου. Δύο μέρες αργότερα το νυχτοπούλι του Πόντου πέταξε ατρόμητο κι ελεύθερο, σαν γόνος αντάρτη που ήταν, για την άλλη διάσταση. Η κηδεία του έγινε στην ιδιαίτερη του πατρίδα, στο Αρσένι, όπου η πατρώα γη άνοιξε τη μαύρη αγκαλιά της για να υποδεχτεί το γλυκόλαλο αηδόνι της.

Την Τετάρτη 17 Σεπτεμβρίου 2003 στις 0:25, στο 17 χλμ. Σερρών Θεσσαλονίκης, το επιβατικό Ι.Χ. εκτράπηκε της πορείας του και προσέκρουσε σε περίφραξη εργοστασίου, με αποτέλεσμα το θανάσιμο τραυματισμό του οδηγού του Θεόδωρου Παυλίδη, του Λεωνίδα.

Κωστίκας Τσακαλίδης

Ο Κωστίκας Τσακαλίδης γεννήθηκε στα Δενδράκια της Δράμας, το 1933 πό γονείς Τραπεζούντιους και ήταν το τρίτο παιδί του Ιωάννη και της Όλγας, όπου πήρε και τα πρώτα ακούσματα της λύρας από το περιβάλλον του. Σε ηλικία μόλις 15 ετών έγινε ένας καλός λυράρης και έπαιζε όλα τα μουσικά κομμάτια ενώ εμφανιζόταν σε γάμους και χαρές, αλλά συνόδευε και θεατρικές παραστάσεις. Λόγω ηλικίας αλλά και χαρακτήρα έγινε γρήγορα αγαπητός κι ενώ μπορούσε να σταθεί στα γνώριμα και ασφαλή μονοπάτια, εκείνος αναζήτησε νέους μουσικούς δρόμους που αργότερα τον οδήγησαν να εκτελεί μελωδίες άλλων περιοχών της Ελλάδας με την ποντιακή λύρα αλλά και να χρησιμοποιεί όργανα όπως το λαούτο, και την πολυφωνία στο τραγούδι.

Λυράρης και τραγουδιστής, πρωτοπόρος στην εξάπλωση της μουσικής παράδοσης του Πόντου, που η φήμη του ξεπέρασε τα σύνορα της Ελλάδας.

Το 1965, σε Παμπποντιακή τριήμερη εκδήλωση στους Φιλίππους Καβάλας, παίρνει το πρώτο βραβείο με «Τα ολύμαυρα τ' ομμάτια σ'». Πέντε χρόνια αργότερα, μετά από ένα πέραςμα από τη Γερμανία, βγαίνει ο πρώτος μεγάλος δίσκος του και ακολουθούν άλλοι έξι. Το 1968 είχε κάνει τον πρώτο μικρό δίσκο του στην εταιρεία του Πάνου Γαβαλά, με τίτλο «Σ σα μαλία σ' δέσον με» και «Τα ολύμαυρα τ' ομμάτια σ'». Στο δρόμο του γνωρίζει και συνεργάζεται με διάφορους μουσικοσυνθέτες και ερμηνευτές (Μαρκόπουλος, Πλέσσας, Χάλαρης, Ξυλούρης, Κωχ).

Πρωτοπόρος σε πολλά, εμπλουτίζει με μουσικά όργανα παραδοσιακά ακούσματα αλλά και δημιουργεί στίχους και μουσικές. Λέγεται πάντως ότι στα «επιτραπέζια» τραγούδια, η ερμηνεία του ήταν αζεπέραστη.

Η φήμη του έφθασε στον Καναδά, από όπου ήρθε στην Αθήνα για να τον βρει και να μελετήσει το παίξιμό του ο μουσικολόγος καθηγητής Λι Κλάιν, ο οποίος επιστρέφοντας στην πατρίδα του κάνει ένα δίσκο με παραδοσιακά ποντιακά τραγούδια υιοθετώντας το μουσικό ύφος του Τσακαλίδη.

Ήδη από το 1972 ο Κωστίκας έχει δημιουργήσει ένα ποντιακό οικογενειακό κέντρο στην Καλλιθέα. Σαρώνει την Ελλάδα τραγουδώντας –όχι μόνο ποντιακά– και παίζοντας λύρα που ενίοτε κατασκευάζει μόνος του. Είναι εκείνος που έβαλε μια ακόμα χορδή στη λύρα, κάνοντάς την τετράχορδη. Τις λύρες τις χωρίζει σε βαριές και ψιλές. Οι ψιλές ήταν μικρόσωμες, λεπτές, που έβγαζαν ψιλές νότες (ζιλ και καπάν) σε αντίθεση με τις βαριές.

Το 1979 διακρίνεται στο Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογίας στο Ζάγκρεμπ, αποσπώντας εγκωμιαστικές κριτικές και από τα ΜΜΕ. Είχε συμμετάσχει με τον Χαλκιά, τον Μουντάκη, την Καραϊνδρου, τη Γιώτα Βέη.

Ταξιδεύει εκτός Ελλάδας και δίνει συναυλίες βοηθώντας ταυτόχρονα τους συλλόγους των Ελλήνων μεταναστών. Σε ορισμένα τραγούδια του τον συνοδεύει η κόρη του Γιούλη Τσακαλίδου, ενώ μαζί του έπαιξε και ο αδελφός του Νίκος, που χάθηκε το 1999. Ο Νίκος μάλιστα είχε γράψει και δικά του τραγούδια, όπως το «Τα μαλλιά μ' άσπρα χιόνια».

Ο Κωστίκας Τσακαλίδης αρρώστησε από καρκίνο το 1980 και διέκοψε την περιοδεία του στη Γερμανία. Η οικογένειά του και φίλοι, όπως ο Λάζος Τερζάς και ο Βασίλης Τριανταφυλλίδης (Χάρρυ Κλυνν) στάθηκαν κοντά του. Παρά την αγάπη όλων, όμως, η πορεία ήταν μη αναστρέψιμη. Με τα λόγια «Αφήνω γεια σας Άρχοντες» αποχαιρέτησε τα εγκόσμια στις 7 Ιουλίου 1982. Είχε ζητήσει να ταφεί πλάι στον πατέρα του. Ο μεγάλος λυράρης τιμήθηκε με δρόμους που πήραν το όνομά του, με προτομές, αλλά κυρίως στις ψυχές των ανθρώπων. Στη Δράμα υπάρχει και σύλλογος φίλων «Κωστίκα Τσακαλίδη».

Έγραψαν για τον Κωστίκα Τσακαλίδη:

«Ο Κωστίκας μπορεί να πέθανε, αλλά άφησε πίσω του αθάνατα τραγούδια. Είναι σαν να ζει στις καρδιές όλων. Όσοι θα ακούν τα τραγούδια του και τη λύρα του στα σύγχρονα μέσα θα νοτίζουν τα μάτια τους και ένα καυτό δάκρυ θύμησης θα αυλακώνει το πρόσωπο τους και είναι χιλιάδες αμέτρητοι οι φίλοι του».

Πάρης, δημοσιογράφος

«Στον λαμπρό άνθρωπο και καλλιτέχνη εμείς οι νεότεροι που τον γνωρίσαμε και τον αγαπήσαμε οφείλουμε ελάχιστο φόρο τιμής μεταφέροντας στις επόμενες γενεές τις εμπειρίες μας για την αξία και την προσφορά του». « Εσείς οι τυχεροί θα πιείτε από τα αυθεντικά του Πόντου με την αλήθεια που τα λέει ο Κωστίκας πριν εμείς οι έντεχνοι οι επιτήδαιοι θολώσουμε την διαύγεια και την καθαρότητα τους».

Μίμης Πλέσσας, Μουσικοσυνθέτης

«Στον λαμπρό άνθρωπο και καλλιτέχνη εμείς οι νεότεροι που τον γνωρίσαμε και τον αγαπήσαμε οφείλουμε ελάχιστο φόρο τιμής μεταφέροντας στις επόμενες γενεές τις εμπειρίες μας για την αξία του και την προσφορά του».

Εύξεινος Λέσχη Βέροιας

(Τμήμα Χορευτικού συγκροτήματος στις αρχές της δεκαετίας του 1980)

Ολοκληρώθηκε το 8ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού Το ψήφισμα των συμμετεχόντων

Με τον αποχαιρετιστήριο λόγο του απερχόμενου προέδρου της ΔΙΣΥΠΕ Γιώργου Παρχαρίδη ολοκληρώθηκε εν μέσω αντιδράσεων το 8ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού.

Ο απερχόμενος πρόεδρος, Γιώργος Παρχαρίδης έκανε τον διοικητικό απολογισμό ενώ ταυτόχρονα ανακοίνωσε και την απόσυρση του από οργανωτικά του Ποντιακού χώρου μετά από 50 χρόνια συνεχούς προσφοράς ενώ ο ταμίας της ΔΙΣΥΠΕ Στάθης Παπαδόπουλος πραγματοποίησε τον οικονομικό απολογισμό.

Με τα παγκόσμια συνέδρια να αποτελούν τον κορυφαίο θεσμό του οργανωμένου Ποντιακού χώρου και με τις Ομοσπονδίες του Απόδημου Ποντιακού Ελληνισμού να έχουν δηλώσει εδώ και καιρό την αποχή τους από το συνέδριο εν μέσω διαφωνιών για τις αλλαγές του καταστατικού και με την μόνη συμμετέχουσα Ομοσπονδία να είναι η Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος, ολοκληρώθηκαν το απόγευμα της Κυριακής 6 Αυγούστου 2017, οι εργασίες του συνεδρίου.

Στο συνέδριο συμμετείχε ο έφορος δημοσίων σχέσεων της λέσχης, ως εκπρόσωπος της, κ. Χαράλαμπος Καπουρτίδης όπου εξελέγη και μέλος του νέου ΔΣ της ΔΙΣΥΠΕ.

Ακολούθησαν οι εκλογικές διαδικασίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. στη Συνομοσπονδία και στο τέλος των εργασιών του συνεδρίου οι συμμετέχοντες εξέδωσαν το παρακάτω ψήφισμα:

1. Από την Διεθνή Κοινότητα να σταθεί στο ύψος της ιστορικής αλήθειας και να αναγνωρίσει την Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Παράλληλα, ζητούμε από την Ελληνική Πολιτεία να συνδράμει επιτέλους, ουσιαστικά στον αγώνα για την Διεθνή Αναγνώριση της Γενοκτονίας.
2. Από την Ελληνική Κυβέρνηση να συμπεριλάβει τη διδασκαλία της Ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού σε όλες τις βαθμίδες της σχολικής εκπαίδευσης και από το προεδρείο της Ελληνικής Βουλής τη συγκρότηση Επιτροπής Γενοκτονιών στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.
3. Τη δημιουργία μόνιμων Τμημάτων Σπουδών στα Ελληνικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα οποία θα αφορούν στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τις Γενοκτονίες, την Ιστορία, τη Λαογραφία, τη Γλώσσα και τον Πολιτισμό των Ελλήνων του Πόντου.
4. Την Παράδοση της Ιεράς Μονής της Παναγίας Σουμελά στην Καστανιά Βεροίας στον Οικουμενικό Ποντιακό Ελληνισμό.
5. Την προστασία των πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων του Ελληνισμού και την Επαναλειτουργία της Ιεράς Μονής Παναγίας Σουμελά στον Ιστορικό Πόντο.
6. Την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ποντιόφωνου πληθυσμού που κατοικεί σήμερα στη Τουρκία και την άμεση αποφυλάκιση του ακτιβιστή Γιάννη - Βασίλη Γιαϊλαλί.
7. Να προχωρήσουμε με ομοψυχία και διάθεση συνεργασίας οι απανταχού Πόντιοι στον αγώνα για τη Διεθνή αναγνώριση της Γενοκτονίας και την προετοιμασία των εκδηλώσεων για το συμβολικό ετετακτικό έτος του 2019.
8. Από τις ποντιακές ομοσπονδίες όλου του κόσμου να συνεχίσουν τον διάλογο με το νέο Δ.Σ. της ΔΙ.ΣΥ.Π.Ε. με σκοπό την πλήρη ενότητα. Αυτά που μας ενώνουν είναι πολύ περισσότερα από αυτά που μας χωρίζουν. Οι περιστάσεις το απαιτούν. Η ιστορία θα κρίνει αυστηρά τους απόντες από αυτή τη προσπάθεια.

Ξεκινάει και επίσημα τη λειτουργία της η Έδρα Ποντιακών Σπουδών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο

Με δύο προπτυχιακά μαθήματα, Εισαγωγή στην Ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού και Κοινωνική και Πολιτική Οργάνωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού, ξεκινάει τις επόμενες ημέρες η λειτουργία της Επώνυμης Έδρας Ποντιακών Σπουδών, του Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας και όλης της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ).

Επιπλέον, έχουν τη δυνατότητα να τα παρακολουθήσουν και οι φοιτητές/τριες άλλων Τμημάτων του ΑΠΘ, αν το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματός τους τούς το επιτρέπει.

Στο εαρινό εξάμηνο θα διδαχθούν άλλα δύο (2) μαθήματα, προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, σχετικά με τον Πόντο στους 19ο και 20ο αιώνες.

Επίσης, στο πλαίσιο της λειτουργίας της Έδρας εντάσσεται και το εκπονούμενο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Ψηφιακή αποτύπωση της διαχρονικής παρουσίας του Ελληνισμού στον χώρο του γεωγραφικού Πόντου», με επιστημονικό υπεύθυνο τον καθηγητή και Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας Π. Νιγδελή.

Στο εν λόγω ερευνητικό πρόγραμμα απασχολείται το επιστημονικό προσωπικό της Έδρας: Δρ. Θεοδόσιος Κυριακίδης, Δρ. Νικόλαος Μιχαηλίδης, υποψ. διδ. Πάυλος Αναγνωστούδης, μεταπτ. φοιτητής Χαράλαμπος Γάμπας.

Τόσο το διδακτικό όσο και το ερευνητικό έργο της Έδρας Ποντιακών Σπουδών βασίζονται στην οικονομική στήριξη του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος «Ιβάν Σαββίδης», απόρροια του μνημονίου συνεργασίας που συνυπέγραψαν το Φιλανθρωπικό Ίδρυμα με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Μάιο του 2016.

Η νέα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΠΟΣ Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας

Νέος πρόεδρος του Συνδέσμου Ποντιακών Σωματείων (ΣΠΟΣ) Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (ΠΟΕ), εξελέγη ο Αντώνης Καγκελίδης, όπου έγινε η ανασυγκρότηση του προεδρείου, μετά την παραίτηση του πρώην προέδρου π. Βασίλειου Τσουλφίδη και άλλων μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Όπως ανακοινώθηκε από την Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος, κατόπιν ανασυγκρότησης, η νέα σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου του ΣΠΟΣ Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Αντώνης Καγκελίδης.
Αντιπρόεδρος: Νικόλαος Αμοιρίδης.
Γραμματέας: Ευστάθιος Κατσιδής.
Ταμίας: Λάζαρος Παυλίδης.
Μέλη: Νικόλαος Φωτιάδης, Ιωάννης Διαμαντίδης

ΝΕΟΛΑΙΑ
ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Τι ζητούν οι νεολαίοι της ΠΟΕ, με το ψήφισμα της 13ης πανελλήνιας συνάντησης που έγινε στην Καστοριά

Θέματα που απασχολούν τον ποντιακό ελληνισμό, θίγουν οι νεολαίοι της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (ΠΟΕ), στο ψήφισμά που εξέδωσαν με την λήξη της 13ης Πανελλήνια Συνάντηση της Ποντιακής Νεολαίας που πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 1, το Σάββατο 2 και την Κυριακή 3 Σεπτεμβρίου 2017, στην κατασκήνωση του Βογατσικού της Ιεράς Μητροπόλεως Καστοριάς στο Δήμο Άργους Ορεστικού, Καστοριάς.

Το ψήφισμα της Συντονιστικής Επιτροπής Νεολαίας (ΣΕΝ) της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Π.Ο.Ε.), το οποίο υπογράφουν ο πρόεδρος της νεολαίας της ΠΟΕ Ιωάννης Παπαδόπουλος και η γενική γραμματέας Περιστέρα Πεϊδου, είναι το ακόλουθο:

1. Διακηρύσσουμε την πίστη μας για συνέχιση και ολοκλήρωση των προσπαθειών για τη διεθνή αναγνώριση και ποινικοποίηση της γενοκτονίας όλων των χριστιανικών πληθυσμών της Ανατολής, καθώς επίσης και την απόφασή μας για αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση. Δηλώνουμε επίσης ότι θα κορυφώσουμε όλες τις παραπάνω προσπάθειες μας το 2019, έτος που συμπληρώνονται 100 χρόνια από την απόβαση του Μουσταφά Κεμάλ στην Σαμψούντα.
2. Ζητούμε από την Ελληνική πολιτεία τον ορισμό της 19ης Μαΐου ως αμετάθετης ημέρας Εθνικής Μνήμης της Γενοκτονίας των Ποντίων από τους κεμαλικούς.
3. Ζητούμε από την Ελληνική Κυβέρνηση και το Υπουργείο Εξωτερικών να εντάξουν στην ατζέντα τους και τις διεθνείς διαπραγματεύσεις, το θέμα της Γενοκτονίας των Χριστιανικών λαών της Ανατολής.
4. Απαιτούμε να επανενταχτεί στην εξεταστέα όλη του βιβλίου της Γ' Λυκείου το κεφάλαιο που αναφέρεται στη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, των Αρμενίων και των Ασσυρίων, καθώς επίσης και τον εμπλουτισμό του εν λόγω κεφαλαίου με περισσότερα στοιχεία.
5. Ζητούμε από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και την έδρα Ποντιακών Σπουδών, την εύρεση υποτροφιών για μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές.
6. Καλούμε την Ελληνική πολιτεία να μεριμνήσει για την αναστήλωση και ανάδειξη όλων των μνημείων του πολιτισμού μας, που καταρρέουν σήμερα στον Πόντο και ζητούμε την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ποντιόφωνου πληθυσμού που κατοικεί σήμερα στη Τουρκία και την άμεση αποφυλάκιση του ακτιβιστή Γιάννη - Βασίλη Γιαϊλαλί.
7. Αναγνωρίζουμε την Γενοκτονία των Κούρδων Yazidi από την τρομοκρατική οργάνωση DAESH και καλούμε τη διεθνή κοινότητα να πράξει το ίδιο.
8. Ως νέοι της 3ης & 4ης γενιάς ποντίων θεωρούμε σημαντικό και διαθέτουμε όλες τις δυνάμεις μας, προκειμένου να μεταλαμπαδεύσουμε την ταυτότητά των προγόνων μας στις επόμενες γενιές Ποντίων.
9. Καταδικάζουμε την οικογενειοκρατία στον ποντιακό χώρο και απαιτούμε την εξυγίανση της διοίκησης του Ιδρύματος «Παναγία Σουμελά». Απαιτούμε την αποκατάσταση της νομιμότητας, της δημοκρατίας και της διαφάνειας στο Ιερό Ίδρυμα της Παναγίας Σουμελά, που ως θρησκευτικό, πατριωτικό και ιστορικό σύμβολο ανήκει στην εθνική μας κληρονομιά και πρέπει να απαλλαγεί από τον σφιχτό προκλητικό εναγκαλισμό των ολίγων και να αποδοθεί στην κοινωνία των ποντίων.
10. Καλούμε την Αλβανική Κυβέρνηση να σταματήσει τις διώξεις των Ελλήνων της Χιμάρας και την Ελληνική Κυβέρνηση να πάρει επίσημη θέση στο θέμα και να λάβει άμεσα δράση για την διάσωση των Ελλήνων και των περιουσιών τους

Χριστιανάρτ’ς, ο μήνας των Χριστουγέννων στον Πόντο

Η Παναγία Σουμελά χιονισμένη

Ο μήνας Δεκέμβριος στον Πόντο λεγόταν Χριστιανάρτ’ς επειδή κατά τη διάρκειά του γιορτάζονται τα Χριστούγεννα. Σε πολλές περιοχές του Πόντου είχε κι άλλες ονομασίες. Στην Ινέπολη ονομαζόταν Σαρανταήμερος, στην Κερασούντα και στην Τρίπολη λεγόταν Χριστιενάρης, στα Κοτύωρα, τη Σάντα, την Τραπεζούντα και τη Χαλδία Χριστιενάρτ’ς ή Χριστιανάρτ’ς. Στη Ροδόπολη λεγόταν Χριστουγενάρτ’ς.

Τον Δεκέμβριο στον Πόντο οι περισσότερες περιοχές ήταν σκεπασμένες με χιόνια, γι’ αυτό και σταματούσαν οι εξωτερικές δουλειές και γύριζαν οι ξενιτεμένοι στα σπιτία τους. Οι νοικοκυραίοι έβρισκαν την ευκαιρία να περάσουν περισσότερο χρόνο με την οικογένειά τους αλλά και να κάνουν τα γνωστά παρακάθια.

Την παραμονή των Χριστουγέννων τα μικρά Ποντιόπουλα εθίμιζαν (έλεγαν τα χριστουγεννιάτικα κάλαντα). Χωρισμένα σε ομάδες έψελναν τα «Χριστούγεννα» έξω από κάθε σπίτι, ενώ παλαιότερα έστεκαν μπροστά στο εικονοστάσι. Τα κάλαντα ήταν πολλών ειδών. Συνήθως τραγουδούσαν το «Χριστός γεννέθεν». Άλλοτε το «Καλήν εσπέραν, άρχοντες, αν είναι ορισμός σας, Χριστού τη θεία γέννηση να πω στ’ αρχοντικό σας» ή το «Άναρχος Θεός καταβέβηκεν και εν τη παρθένω κατώκησεν».

Στα Σούρμενα έψελναν άντρες, και όχι παιδιά, το «΄Πομινό βραδύ, καλό βραδάκι! ΄Πόψ’ εγεννέθε καλό παιδάκι!»

Την ίδια μέρα πήγαιναν στη εκκλησία μικρούς άρτους, τα «κολόθια» ή τσουρέκια, και τα μοίραζαν την επομένη στο εκκλησίασμα για τις ψυχές των νεκρών τους.

Στον Πόντο η περίοδος από την ημέρα των Χριστουγέννων μέχρι και την ημέρα των Φώτων ονομαζόταν Καλαντόφωτα ή Δωδεκαήμερα. Σε μερικές περιοχές είχε και άλλες ονομασίες (στην Κρώμνη «Πηζίαλα», στα Σούρμενα «Αρτσιβούρτσι»). Σύμφωνα με την παράδοση της Εκκλησίας η κάθε γιορτή αρχίζει από τον Εσπερινό της και τελειώνει την επόμενη ημέρα. Έτσι απαγορεύεται στη διάρκειά της οποιαδήποτε εργασία.

Οι δώδεκα αυτές ημέρες θεωρούνταν και «ημερομήνια». Η κάθε μέρα φανέρωνε τι καιρό θα κάνει τον αντίστοιχο μήνα αρχίζοντας και αντιστοιχίζοντας την 25η Δεκεμβρίου με το μήνα Μάρτιο

Στη διάρκεια αυτών των ημερών δεν γίνονταν γάμοι, ούτε και κυκλοφορούσε κανείς τη νύχτα για να μην τον βλάψουν τα κακά πνεύματα. Μετά τη γέννηση λοιπόν του Χριστού, πίστευαν ότι τα πονηρά πνεύματα, οι καλικάντζαροι, κυκλοφορούσαν ελεύθερα για να συνετιστούν. Αυτά όμως, αντίθετα, προσπαθούσαν να βλάψουν με κάθε τρόπο τους ανθρώπους στη διάρκεια της νύχτας, γι’ αυτό και δεν έπρεπε να κυκλοφορεί κανείς έξω.

Η βλάβη που προκαλούσαν στον κάθε άτυχο που συναντούσαν ήταν να του κλέψουν την ομορφιά, να του πάρουν τη λαλιά, να τον τυφλώσουν κτλ., δραστηριότητα που διαρκούσε μέχρι τον αγιασμό των Φώτων, οπότε ασυμμόρφωτα επέστρεφαν και σφραγίζονταν στα κλουβιά τους μέχρι τα επόμενα Χριστούγεννα. Τα ονόματά τους ήταν διάφορα από περιοχή σε περιοχή. Έτσι στην Κρώμνη τα έλεγαν «πιζήαλα» επειδή είναι ζηλόφθονα (από το επίζηλα). Αλλού τα έλεγαν «περίδες» από το τουρκικό «περί» που σημαίνει μάγισσα. Η συνήθης ονομασία τους, όμως, ήταν καλικάντζαροι. Για να μην τους προκαλέσουν, πολλοί δεν έλεγαν το όνομά τους, αλλά «εκείν’ που πορπατούν τη νύχταν» ή «που είν’ απ’ εμάς καλλίον!» ή «οι καλοί».

Μια άλλη ιδιαίτερη εκδήλωση των εθίμων του ποντιακού λαού που λάμβανε χώρα την ίδια περίοδο ήταν το παραδοσιακό του θέατρο, «τα Μωμογέρια». Το ειδικό τούτο θέατρο περιοριζόταν χρονικά στο δωδεκαήμερο, από τα Χριστούγεννα ως τα Θεοφάνια. Σύμφωνα με το έθιμο, λαϊκοί αυτοσχέδιοι θίασοι έδιναν παραστάσεις σε αυλές σπιτιών, σε διασταυρώσεις δρόμων και σε πλατείες χωριών και πόλεων.

Το Φθινόπωρο στον Πόντο και τα έθιμα του

προκαλέσουν βροχή. Διάλεγαν ένα κοριτσάκι 8-10 ετών, συνήθως φτωχό ή ορφανό, και το στόλιζαν με λουλούδια και πρασινάδα. Όλη η παρέα των κοριτσιών, με την Πιρπιρού στη μέση, φτάνει σε σπίτι και τραγουδά το τραγουδάκι της Περπερούνας. Μόλις τελειώσει το τραγούδι, η νοικοκυρά του κάθε σπιτιού βγαίνει έξω και χύνει πάνω στο κεφάλι του παιδιού νερό και εύχεται: «Καλή βροχή να δώσει ο Θεός». Στον Πόντο συνήθως αντί για παιδί, για να μην το καταβρέξουν και κρυώσει, ντύνανε μια σκούπα. Έφτιαχναν κάτι σαν σκιάχτρο και το γύριζαν από σπίτι σε σπίτι τραγουδώντας το τραγούδι. Οι νοικοκυρές περιέλουζαν αυτό το σκιάχτρο με νερό και φιλοδορούσαν τα παιδιά που το κρατούσαν.

Τρυγομηνάς, ο μήνας του τρύγου των σταφυλιών στον Πόντο

Τρυγομηνάς λεγόταν σε πολλές περιοχές του Πόντου ο δέκατος μήνας του χρόνου, καθώς τότε πραγματοποιούσαν τον τρύγο των σταφυλιών, ενώ στα Σούρμενα ο Οκτώβριος διατηρούσε το όνομά του. Στην Ινέπολη και στα Κοτύωρα τον αποκαλούσαν Αϊ-Δημήτρη λόγω της γιορτής του Αγίου Δημητρίου στις 26 Οκτωβρίου.

Ήταν ο μήνας κατά τον οποίο άρχιζαν οι χιονοπτώσεις και το βαρύ κρύο, και όλοι έκαναν τις απαραίτητες προετοιμασίες για να προφυλαχθούν από το χειμώνα. Οι

παρχαρομάνες και οι παρχαρέτ’ κατέβαζαν τα κοπάδια από τα παρχάρια και τα πήγαιναν στα χωράφια για να τα λιπάνουν ώπου να χιονίσει. Έτσι μας εξηγεί το ακόλουθο δίστιχο: «Τρυγομηνά χειμός καιρός και χιόνια σα ρασία, ασά παρχάρια έφυγαν κι εκλώστην ’ς σα χωρία».

Το χιόνι ερχόταν νωρίς στον Πόντο, αποκλείοντας τους δρόμους και δυσκολεύοντας τις μετακινήσεις, γι’ αυτό και συνήθιζαν να λένε προληπτικά ο ένας στον άλλον «Έρθεν ο τρυγομηνάς, άλλο ’ς σο ρασίν μη πας». Τον Οκτώβριο, πριν χαλάσει εντελώς ο καιρός, φρόντιζαν να μαζέψουν ξύλα για το χειμώνα καθώς και όλους τους καλοκαιρινούς και φθινοπωρινούς καρπούς πριν καλύψει το χιόνι όλα τα φυτά και τα άνθη που καρποφορούσαν στην περιοχή.

Αεργίτες, ο μήνας του Αγίου Γεωργίου στον Πόντο

Ο μήνας Νοέμβριος, ή Αεργίτες όπως τον αποκαλούσαν στον Πόντο προς τιμήν της ανακομιδής των ιερών λειψάνων του Αγίου Γεωργίου του Μεγαλομάρτυρα στις 3 του μήνα, σηματοδοτούσε και το τέλος του φθινοπώρου, αφού σε πολλές περιοχές της αλησμόνητης πατρίδας το χιόνι ξεπερνούσε το ένα μέτρο.

Κατά μια άλλη εκδοχή, το όνομα Αεργίτες προέρχεται από τη λέξη «άεργος», επειδή το μήνα αυτόν οι Πόντιοι δεν είχαν δουλειές στα χωράφια, λόγω της έντονης κακοκαιρίας. Τον Νοέμβριο οι νοικοκυραίοι έντνναν το σπίτι τους χειμωνιάτικα με χαλιά, κουρελούδες και βαριά σκεπάσματα, ώστε να προετοιμαστούν κατάλληλα για τον βαρύ χειμώνα που ερχόταν.

Οι περισσότερες περιοχές του Πόντου, και ιδιαίτερα στο Ακ Νταγ Ματέν, τον Νοέμβριο ήταν σκεπασμένες με χιόνι. Υπήρχε και το εξής δίστιχο: «Κρυάδας και χιόνια πολλά έγκε μας Αεργίτες, ’ς σον κρύον π’ ευτάει σεβταλούκ, θα έν’ πολλά τεχνίτες».

Τον Νοέμβριο ήταν και η χρονική περίοδος κατά την οποία έρχονταν τα ψάρια στις ακτές και ήταν η κατάλληλη και πιο προσοδοφόρα εποχή για την αλιεία. Έτσι, οι ψαράδες έβγαιναν στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας για να ψαρέψουν τα γνωστά σε όλους τους Ποντίους χαψία. Γι’ αυτό και συνήθιζαν να λένε στον Πόντο: «Τ’ Αεργίτα ας ’ς σο λιμάν’ τα χαψία ’ς σο τηγάν’».

Οι σημαντικότερες γιορτές του Νοεμβρίου στον Πόντο Εκτός από τον άγιο Γεώργιο, εορταζόταν η μνήμη των Αγίων Αναργύρων, των Αρχαγγέλων

Μιχαήλ και Γαβριήλ στις 8 Νοεμβρίου, του Αγίου Μηνά (11 Νοεμβρίου) που ήταν ιδιαίτερα προσφιλής στις παραλιακές πόλεις της Μ. Ασίας, και με μεγάλη λαμπρότητα γιόρταζαν τα Εισόδια της Θεοτόκου στις 21 Νοεμβρίου.

Επίσης στις 12 Νοεμβρίου τιμούσαν τον Όσιο Πατέρα Νέιλο τον Σοφό που καταγόταν από τα Κοτύωρα του Πόντου, καθώς και τον Όσιο Στυλιανό που καταγόταν από τον Πόντο (26 Νοεμβρίου).

Ο Άγιος Γεώργιος ο Μεγαλομάρτυρας υμνήθηκε όσο κανένας άλλος από τους αγίους της Εκκλησίας. Υπέστη μαρτυρικό θάνατο στη Νικομήδεια (Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία) έπειτα από εντολή του αυτοκράτορα Διοκλητιανού το 303 μ.Χ. Οι χριστιανοί ανήγειραν μεγαλοπρεπή Ναό στη Λύδδα της Ιόππης στην Παλαιστίνη, όπου μετακόμισαν το ιερό λείψανο του Μεγαλομάρτυρα Γεωργίου, για να το προσκυνούν πλέον άφοβα. Τα εγκαίνια του ναού έγιναν στις 3 Νοεμβρίου και από τότε κάθε χρόνο γιορτάζεται την ημέρα αυτή η ανακομιδή των ιερών λειψάνων του Αγίου Γεωργίου.

Πολλές μονές του Πόντου επίσης ήταν αφιερωμένες σ’ αυτόν, μεταξύ των οποίων του Αγ. Γεωργίου του Περιστερεώτα και του Αγ. Γεωργίου του Χαλιναρά. Η επίκλησή του από τους Πόντιους ήταν και είναι συχνή. Τον επικαλούνταν σε γέννες, σε αρρώστιες, σε δύσκολες στιγμές, πολλές φορές μάλιστα τοποθετώντας το όνομά του πριν από της Παναγίας (ο Αέρτσκι η Παναΐα να δίν’ νε...).

2^ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών Δήμου Βέροιας

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το 2^ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών του Δήμου Βέροιας από τις 23 έως τις 27 Αυγούστου 2017.

Πέντε βραδιές γεμάτες χορό, τραγούδι, μουσική απ' όλη την Ελλάδα και τον Πόντο αλλά και από την Βουλγαρία καθώς συμμετείχε το συγκρότημα από την αδελφοποιημένη με τη Βέροια πόλη Καζανλάκ.

Η Ε.Λ.Β. συμμετείχε με πολυπληθές τμήμα χορού τόσο κατά την διάρκεια της παρέλασης κατά την έναρξη του φεστιβάλ όσο και στην τελετή λήξης στην πλατεία Ωρολογίου.

Το ραντεβού ανανεώθηκε για την επόμενη χρονιά με την ευχή να έχει μεγαλύτερη επιτυχία, τόσο από άποψη διοργάνωσης όσο και άποψη συμμετοχής κόσμου και συλλόγων.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟ

Η ΕΛΒ συγχαίρει όλα τα παιδιά για τις άριστες επιδόσεις τους σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης και ιδιαίτερα όσους πέρασαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και εύχεται καλή Σχολική Χρονιά

Κοτόπουλα
Light σπάρτα στα λαφύρα
ΜΕΛΙΚΙΩΤΗ
23310 29209-24824
Ήρας 12, Βέροια (κοντά στα ΚΤΕΛ)
6980 727228 O.C.U. 6941 485890
Giorgos Melikiotis gmelikiotis@gmail.com

PRISMSTAR
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΦΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Ο.Ε.
ΠΙΕΡΙΩΝ 27 ΒΕΡΟΙΑ 59100
ΤΗΛ.: 2331070275 - FAX: 2331070277
EMAIL: canon@vernet.gr

«ΜΑΡΚΕΤ ΚΡΕΑΤΩΝ»
ΧΑΤΖΗΜΑΣΟΥΡΑΣ
Τα κρέατα που διαθέτει το κατάστημά μας είναι από τις ιδιόκτητες μονάδες μας και αποκλειστικά ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΑΣ... ΜΕΙΝΑΤΗΛΕΦΩΝΟ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ!
23310 23197
Μητροπόλεως 1 ΒΕΡΟΙΑ